

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2022/168

Till Kommunfullmäktige

Förfrågan från "Biogas i Vaggeryd AB" om kommunal borgen om 15 mnkr

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige:

- att avslå förfrågan om kommunal borgen till "Biogas i Vaggeryd AB" med hänvisning till 2 kap 8 § andra stycket i kommunallagen om förbud mot individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare.

Kommentar:

Vaggeryds kommun tycker initiativet ligger i linje vissa strategier i kommunens Miljöprogram 2022-2025 där bland annat tillgången för den breda allmänheten till tankställen med förnyelsebara bränslen är viktigt och där biogas ska prioriteras i enlighet med biogasöverenskommelsen. Att stödja genom att bevilja kommunal borgen till enskild näringsidkare är emellertid inte förenligt med praxis i kommunallagen.

Sammanfattning av ärendet

Tio lantbrukare i Vaggeryd och Skillingaryd har bildat ett gemensamt bolag under namnet "Biogas i Vaggeryd AB", se skrivelse i bilaga till ärendet. Bolaget är enligt inkommen skrivelse bildat i syfte att bygga och driva en biogasanläggning och en ansluten uppgraderingsanläggning i Vaggeryds kommun med målet att sälja komprimerad och uppgraderad gas i Vaggeryd och närområdet. Anläggningen är utformad så att den ska uppfylla de krav som ställs i Sverige. Målet är att börja fylla anläggningen hösten 2024 och att produktionen startar våren 2025. Företaget bedömer att det finns en stor efterfrågan på fordons gas och att efterfrågan kommer att öka i framtiden. Inom ramen för projektet ska en tankstation placeras i Vaggeryds kommun.

I skrivelsen framgår att investeringen bedöms kosta 78 mnkr fördelat över fyra år. Likaså framgår att en ansökan är skickad till Länsstyrelsen i Jönköping om klimatinvesteringsstöd (Klimatklivet) på 50,7 mnkr, vilket motsvarar 65 procent av den totala investeringsutgiften. Delägarna i bolaget går in med 5,3 mnkr (6,8 %) och resterande 22 mnkr (28,2 %) ska lånas externt av banker enligt skrivelsen.

Med stöd av juridiska enheten i Jönköpings kommun har sökningar gjorts för att se om det finns något/några fall där kommunal borgen lämnats avseende biogasanläggningar till icke kommunala företag. De exempel som hittats avser kommunal borgen eller aktieägartillskott till helägda kommunala företag. Detta bedöms tillåtet. Beslut om kommunal borgen, individuellt inriktat stöd, till enskilda näringsidkare är inte kompetens enligt och skulle strida mot framförallt 2 kap 8 § andra stycket i kommunallagen.

Kommuner och regioner får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller regionen. Dock får individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare bara lämnas om det finns synnerliga skäl. I detta ärende är det aktuella bolaget en näringsidkare med syfte att bygga och driva en biogasanläggning med målet att sälja gas i Vaggeryd och närområdet. Att lantbrukarna därigenom också kan få ut färdigrotad biogödsel till vårbruket förändrar inte synen på att detta utgör näringsverksamhet. Att biogaskedjan bidrar till en rad samhällsnyttor och att det finns ett kommunalt intresse och en politisk vilja i att främja produktion och användande av biogas räcker inte för att det ska föreligga synnerliga skäl att lämna stöd i form av ett borgensåtagande till aktiebolaget. Enligt rättspraxis finns möjlighet för kommunen att lämna stöd till enskilt företag om väsentlig service faller bort. I glesbygdsområden kan exempelvis en kommun ha rätt att ekonomiskt stödja innehavare av t.ex. livsmedelsbutiker eller bensinstationer, om stödet är nödvändigt för att garantera en viss minimistandard av kommersiell service åt hushållen. Stöd till hotell- och restaurangrörelse har vid rättslig prövning ansetts kompetensenligt vid bortfall av sådan service på orten. Att Vaggeryd i dagsläget saknar en tankstation av biogas är inte en sådan omständighet som gör att man kan tala om bortfall av väsentlig service och att det finns synnerliga skäl för stöd till bolaget.

Vid kommunalt stöd till näringslivet måste kommunerna beakta inte bara regleringen i kommunallagen utan också EU-rättens regler om statsstöd. Då stödet i det här fallet bedöms strida mot kommunallagen finns inte anledning att gå vidare och pröva det mot statsstödsreglerna.

Beslutet ska skickas till

Axel Willman
Carl-Johan Bertilsson
Kommundirektör
Ekonomichef

Handläggare

Jörgen Hansson, Ekonomichef